

Som fagnettverk ønsker vi å formidle at det er delte meninger blant lærerne på feltet. Vi ser et akutt behov for bedre verktøy for å sikre progresjon, men opplever samtidig et krysspress mellom behovet for å kartlegge resultater og lærernes faktiske handlingsrom.

Nedenfor følger en oppsummering av de sentrale argumentene og motforestillingene som har kommet frem i vårt nettverk, som vi tror gjenspeiler seg på enkelte skoler rundt om i landet.

1. Behovet for re-kartlegging av læringsstøttende prøver på 6. og 9. trinn

Et tungtveiende synspunkt i nettverket er at **re-kartlegging er helt avgjørende for å kunne måle effekten av tiltak og elevenes progresjon mot å bli funksjonelle lesere.**

- **6. trinn:** Det etterlyses en nasjonal re-kartlegging på 6. trinn for å følge opp resultatene fra Nasjonale prøver på 5. trinn. Uten karakterer eller standardiserte målinger på mellomtrinnet, frykter man at det blir for mye opp til den enkelte skole og klasse, og at det gjøres for lite før elevene plutselig står på ungdomsskolen med store mangler. Prøvene må være læringsstøttende og ikke altfor omfattende, slik at lærernes tid i størst mulig grad kan brukes til å følge opp elevene og deres progresjon.
- **9. trinn:** Lærere på ungdomstrinnet argumenterer sterkt for å beholde re-kartleggingen på 9. trinn (dersom dagens system endres til læringsstøttende prøver). Det påpekes at det er ulogisk å kun teste i starten av 8. trinn uten å ha en obligatorisk retest for å sjekke om undervisning og tiltak har fungert.

2. Motforestillinger: Prøvetretthet og tidstyver

Det er imidlertid ikke full enighet i nettverket om at *mer* testing er veien å gå. Det uttrykkes skepsis og bekymring rundt det totale prøvetrykket i skolen:

- Det uttrykkes en frykt for at enda en nasjonal prøve vil stjele verdifull tid som heller burde vært brukt på ordinær undervisning.
- Dersom nye re-kartlegginger skal innføres, må de være vesentlig mindre omfattende i tid enn dagens Nasjonale prøver. De må også være direkte læringsstøttende og konkrete i tilbakemeldingene for å ha reell verdi i klasserommet.

3. Ressursmangel og oppfølging

Det mest kritiske punktet som reises i diskusjonen, handler om hva som faktisk skjer *etter* at en prøve er gjennomført. Det er kun en viss andel av skolene i dag som klarer å følge opp nasjonale prøver slik føringene tilsier.

- **Tiden trekker ikke til:** Lærere påpeker at problemet sjelden er viljen, men ytre rammefaktorer, slik som ressurser.
- **Etterlyser andre løft:** Flere mener at enda en prøve ikke løser krisen alene. Det etterlyses større strukturelle løft, som økt kompetanse på lesing blant lærere (f.eks. gjennom DEKOM) og – aller viktigst – flere pedagoger og spesialister inn i skolen for å støtte læreren i den ordinære undervisningen.

4. Fragmentert bruk av kommersielle verktøy i dag

Diskusjonen avdekker også at skolene i dag navigerer i et landskap med svært ulik praksis og bruk av ulike verktøy (Carlsten, Alfa/Logometrica, ORF osv.). Noen av disse verktøyene oppleves som språklig utdaterte, mens andre primært måler teknisk lesing eller lesevaner, fremfor de overordnede og avanserte leseferdighetene.

Nettverket understreker at det er **tester som måler evnen til å reflektere, tolke, sammenholde og tenke kritisk** vi har mest behov for som en felles nasjonal standard, og at det er fornuftig at disse re-testes for å sikre at ingen elever faller fra på veien mot ungdomsskolen og videregående opplæring.

Vi håper Lesekommisjonen tar med seg disse innspillene fra fagnettverket, som representerer lærere som står i spagaten mellom dokumentasjonskrav og manglende ressurser til praktisk oppfølging.

Med vennlig hilsen
Utdanningsforbundets fagnettverk i norsk
V/leder Anders Bolstad Bergen